

[Poul Hansen (Kalundborg).]

var der kun een udenrigspolitik at føre, nemlig neutralitetspolitikken, og det lå i sagens natur, at denne neutralitetspolitik måtte udfoldes på en sådan måde, at den fremfor alt ikke virkede udfordrende overfor den store, farlige nabo i syd. Det var alle enige om, det vil jeg gerne understrege, og jeg vil gerne understrege det yderligere med den bemærkning, at venstre og de konservative deltog i en sådan udstrækning, kan jeg sige, i denne neutralitetspolitik, at man også vogtede stærkt over, at vi fra arbejderbevægelsen nu ikke tilkendegav altfor stor antipati mod den tyske nazisme og denne ideologi i det hele taget. Det foreligger der jo flere eksempler på. Jeg skal ikke rippe op i fortiden på dette punkt, men blot minde om, at det jo ikke var alle, heller ikke alle i folketinget, der tog lige så bestemt afstand fra disse ideologier, som vi gjorde.

Kun det kommunistiske parti tog ikke del i denne neutralitetspolitik i en periode. Denne periode hørte brat op, nemlig den 22. august 1939, da Sovjetunionen sluttede ikke-angrebspagt med Hitlertyskland. Fra denne dato og til den 22. juni 1941 vogtede kommunisterne meget nøje over neutraliteten, i hvert fald forsåvidt angik forholdet til Tyskland. De rettede derimod hårde angreb mod krigens anden part, og ved mere end een lejlighed, også under besættelsen, rettede de bebrejdelser mod den socialdemokratiske arbejderbevægelse for sympati med vestmagterne. Heller ikke dette skal jeg komme nærmere ind på; de ærede medlemmer nede i hjørnet af salen ved jo, at der eksisterer dokumentation herfor. Jeg siger dette som en stiltfærdig kommentar til det ærede medlem hr. Aksel Larsens indlæg i går og skal iøvrigt ikke sige mere om det.

Man kan vel sige, at den forsvarsordning, vi fik her i landet i 1937, i nogen måde var et produkt af de strømninger, som rådede netop indenfor socialdemokratiet. Ved fremsættelsen af forslagene om denne forsvarsordning angav den daværende forsvarsminister, det ærede medlem hr. Alsing Andersen, formålet at være det at holde Danmark udenfor andre magters eventuelle opgør, hvortil, sagde han, ikke alene hørte afvisning af tilfældige neutralitetskrænkelser, men også en vis beskyttelse mod andre

neutralitetskrænkelser, når de var af en sådan karakter, at der forelå rimelig mulighed for deres afvisning. Jeg nævner dette, fordi det i virkeligheden er den forudsætning, hvorunder forsvarsordningen blev gennemført. Det vil med andre ord sige, at man ikke kunne forvente, at forsvaret ville blive sat ind til sidste mand i en situation som den, vi kom ud for. Det ærede medlem hr. Thestrup erkendte også i går, at flertallet af befolkningen ikke ville have billiget det, og lidt af den samme strømning kom igen, da det ærede medlem hr. Tesdorpf talte om, at vi alle var under anklage for defaïtisme.

Nu argumenterer man på, at 19. januarerklæringen helt skulle have ændret dette forhold, og at meningen med dansk forsvar skulle være blevet en anden; det er der jo sagt mange og kraftige ting om i formiddags. Hvis man virkelig vil have lov til at hævde, at den daværende regering tilsidesatte denne erklæring, kan jeg ikke komme bort fra, at så måtte der ved vedtagelsen af den være truffet sådanne aftaler vedrørende forsvaret, at det klart fremgik, at en anden situation forelå.

Må jeg videre sige følgende. Når man var enig i neutralitetspolitikken — og det måtte efter sin natur være en neutralitetspolitik med forsigtighed overfor Tyskland — synes jeg ikke, det kan være vanskeligt at forstå de militære dispositioner, der blev truffet eller ikke truffet i april dagene, og det kan ikke være vanskeligt at forstå, at de indberetninger, man fik, måtte underkastes en nøje vurdering. Alle de andre konstruktioner, man har stillet op, og de bebrejdelser for fejl og forsømmelser, man nu fremfører, synes jeg på denne baggrund forekommer overflødige og ved siden af. Man kan sige, som vi gør: vi mener ikke, at der i den daværende situation kunne føres anden poliend den, der blev ført. Eller man kan som de ærede medlemmer hr. Thestrup og hr. Frode Jakobsen sige, at der burde være ført en anden politik.

Men at placere synderegisteret på en enkelt mand, der handlede efter sin bedste overbevisning, det er det, der forekommer os urimeligt, og det er det, vi har reageret imod, og jeg synes ikke, at der i det, der er fremkommet, er noget, som gør det mindre forståeligt, at vi har reageret, og jeg synes,